

UPPTÄCK NATUREN I STOCKHOLMS LÄN!

16 AUGUSTI - 24 SEPTEMBER 2017

www.utinaturen.nu

ONSDAG 16 AUGUSTI
TORSDAG 17 AUGUSTI
LÖRDAG 19 AUGUSTI

Kulturfestivalen Från Mälaren till Saltsjön vattnets väg genom stan

Vattnet har stor betydelse för Stockholm – en stad byggd på öar och omgärdad av vatten. Det är ingen slump att Stockholm ofta kallas för Nordens Venedig.

Vatten är också en grundförutsättning för allt levande. Sedan urminnes har vattnet varit vårt livsmedel, vår källa till föda och ett sätt för oss att färdas. Så hur påverkar stadens rika förekomst av vatten stadens naturliv och hur hanterar vi vårt vatten?

Följ med Bosse Rosén längs vattnets väg genom staden; från Mälaren, där Stockholm tar sitt dricksvatten, till den unika vattenmiljön i Saltsjön, ett av världens få brackvattenhav. Guidningarna startar:

- onsdag 16/8 kl 12
- torsdag 17/8 kl 18
- lördag 19/8 kl 15

Ca 1½ - 2 timmar

För att delta i Kulturfestivalens vandringar måste du ha en biljett. Biljetter säljs på Medeltids-museet vid Strömparterren under Norrbro.

Kassan öppen:

12-14 augusti kl 12.00-17.00

15-19 augusti kl 12.00-19.00.

Biljetterna kostar 30 kronor styck. Vandringens startpunkt finns angiven på biljetten.

● LÖRDAG 26 AUGUSTI ❖
Grimsta - parkernas dag

Peder Curman leder denna tur förbi Hässelby slott ut i det gamla by- och herrgårdslandskapet där rester av alléer, trädgårdar, gamla torp och stenmurar omges av hällmarkstallskog och gran.

Kulturmarker med lång historia, gamla ekar, Mälarstrand och stadsnära vildmark.

Samling kl 11.00 Hässelby slott (T-bana Johannelund).

Ca 6 km, 3 timmar
Ingen avgift

TISDAG 29 AUGUSTI BARNVAGN
Trekanten runt ●

En fin liten sjö i Gröndal med spännande historia. Själva sjön ligger vid en förkastningsbrant omgiven av tallar, hasselskog och ekar.

Ta tvärbanan till Trekanten och möt Eva Lindberg för en vandring runt sjön. Här bjuds på sensommarblommor, historier om sjöns fågelliv och en hel del natursnoktips för barnens fortsatta naturkontakt.

Samling kl 14.00 vid tvärbane-hållplats Trekanten.

Ca 2 km, 2 timmar

SÖNDAG 3 SEPTEMBER ❖◆
**Höst i myrmarken -
Långviksträsk**

Kring sjön Långviksträsk på Ingarö ligger ett stort, orört myr- och skogsområde. Mossemarker, hällmarkstallskog, barr- och sumpskog, i stora delar minst hundraårig och med god tillgång på död ved, spår efter skogsbrand och stor åldersspridning i trädskiktet. Margareta Lysell guidar.

En vildmarksupplevelse utöver det vanliga – ändå så nära bebyggelse och storstad. Samling kl 10.15 busshpl Fåruddsvägen (buss 429X* från Slussen 9.37. Återresa från busshållplats Vishamn kl 14.41.

Ca 5 km, 4½ timmar

● TORSDAG 7 SEPTEMBER ●
**Med barnvagn på Norra
Djurgården**

I naturen är barn suveräna. Minsta kryp är värt en uppmärksamhet. Blommorna går att tala med. Kottar och stenar är för att samla på. Regn är att plaska i, träd att klättra i och stigar och skogsbackar är övning för fötter och balans.

Maria Bergström leder denna tur och berättar mer om varför naturen är en så värdefull tillgång i små barns utveckling och så bra för vårt eget vuxna välbefinnande.

Rast med tillfälle till matning och blöjbyte under turen. Samling kl 11.00 vid T-bana Universitetet.

Ca 4 km, 3 timmar

National
stads
park

Vi är en
del av Kungliga
nationalstadsparken

● FREDAG 8 SEPTEMBER ●
**Kolardammarna och
invigning av Albys nya
groddammar**

Kolardammarna i Alby naturreservat bidrar till områdets biologiska mångfald samtidigt som de renar dagvattnet från Bollmora och Öringe.

Följ med Martina Kiibus på en tur från dammarnas inlopp till deras utlopp och var sedan med på invigningen kl 14. Samling kl 12.15 busshållplats Öringe (buss 875* från Gullmarsplan kl 11.52). Avslut vid groddammarna nedanför Ahlstorp (närmaste hållplats är Lummergången eller Krusboda torg, buss 873 eller Öringe, buss 875).

Cirka 2 km, 1,5 timmar
Ingen avgift

- lättgången tur i lugnt tempo
- ❖ terränggående, snabbare tur
- ◆ mer krävande tur

Storstockholms naturguider

www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

Att delta kostar (om inte annat anges) 100 kr, 80 kr för medlem i Naturskyddsföreningen och under 18 år fritt.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board. Vandringarna genomförs i alla väder – ingen föranmälan behövs.

Ta med matsäck/fika för turena över 2 timmar och tänk på att ha klokt på fötterna.

*) Kan ändras. Kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se>

Kontaktperson:
Maria Bergström
070-638 0712
mejl: maria.bergstrom@naturskyddsforeningen.se

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Stockholm Vatten, Kulturfestivalen, Stockholms, Haninges och Tyresö kommuner, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Studieförbundet.

Studie
främjandet

Länsstyrelsen
Stockholm

Fler tips och aktuell information på:

www.utinaturen.nu

Foto: Maria Bergström

UPPLEV STOCKHOLMSNATUREN MED STORSTOCKHOLMS NATURGUIDER

16 AUGUSTI – 24 SEPTEMBER 2017

LÖRDAG 9 SEPTEMBER ❖

Höst i Rudan, Handen

De flesta som är uppvuxna eller bor i Haninge har någon gång varit i Rudan. Men många har kanske bara kommit till gräsmarkerna vid gården eller till den närmaste skogen. Malin Löfgren tar dig lite längre in i området.

Från gräsmarken vid Rudans gård stiger terrängen brant uppåt och på höjderna breder gammal hållmarkstallskog ut sig, längre ner övergår skogen i blandskog med inslag av glittrande mossar och myrar och längst i norr ligger den trolska sjön Trylen.

Turen går på både större och mindre stigar och terrängen är bitvis ganska brant.

Samling kl 10.00 vid raststugan, Rudans gård i Rudans naturreservat, invid Handens pendeltågsstation.

Ca 4 km, 3 timmar
Ingen avgift

SÖNDAG 10 SEPTEMBER ❖

Fysingen - forntid och fåglar, Kulturarvsdagen

En morgontidig vandringen till Fysingen, en av Stockholms finaste fågellokalerna som också har historiskt intressanta omgivningar med fornlämningar ända från järnåldern.

Bosse Björnsäter guidar från Åshusby gravfält och den mäktiga konungagraven Nordians hög till Fysingens fågeltorn där det blir spaning efter havsörn och annat som flyger.

Samling kl 8.45 vid busshållplats Åshusby gård (buss 577* från Märsta stn kl 8.30). Avslut Rosersbergs pendeltågsstation.

Ca 4 km, 3 timmar

TISDAG 12 SEPTEMBER ●

Höst i Tyresö slottspark

Lättvandrad guidning anpassad för rullstolsburna och barnvagnar. "Träden skiftade i guld, guldbrunn och blodrött. Tyresö var paradiskt dessa dagar." Så beskriver Tyresö slotts siste ägare Claes Lagergren Tyresö slottspark i slutet av september 1908.

Så vandra med Martina Kiibus i lugnt tempo i den lummiga engelska parken och ut till havet på Notholmen och njut likt Lagergren av det paradiska Tyresö och av parkens gamla knotiga lindar och ekar samt Stockholms läns största förekomst av grovstammiga alar. Samling kl 11.00 vid busshållplats Tyresö kyrka (buss 875* fr Gullmarsplan kl 10.22).

Kommer du med bil, samlas vi vid Tyresö slott (handikapp-parkering finns vid slottet).

Ca 3 km, 3 timmar
Ingen avgift

SÖNDAG 17 SEPTEMBER ❖◆

Långtur på Järvafältet

Här har funnits människor ända sedan bronsåldern vilket gett landskapet dess kulturprägel. Och sedan har militärens verksamhet under 1900-talet bidragit till att skydda det.

Peder Curman leder turen från Jakobsberg till Häggvik och berättar mer om hur och varför det numera ser ut som det gör med naturskogar, våtmarker och gamla kulturmarker.

Samling kl 10.05 utanför spärrarna vid Jakobsbergs pendeltågsstation.

Cirka 9 km, 5 timmar

TISDAG 19 SEPTEMBER ❖

Hela kroppen i naturen!

Vill du lära dig hur naturen kan hålla dig stark, lugn och smidig? Följ med sjukgymnasten och naturguiden Bosse Rosén på en tilltrasslad promenad i Tyresta-skogen. Vi avslutar i skymningen med några övningar för lugn, fokus och energi. Kom hem starkare och dofta skog!

Tillgänglighet: Vi rör oss i obanad och lite knölig terräng men i lugnt tempo. Samling kl 17.30 vid busshpl Nyfors (buss 873* från Gullmarsplan kl 16.50).

Ca 2 km, 2 timmar

SÖNDAG 24 SEPTEMBER ❖

N Djurgården (Stora Vargjakten) sv/eng

Här finns Ornäsbyrök och mistel, universitet och forskare, eko-restaurang och 4H-gård. På medeltiden fanns här ett svartbrödrakloster, i slutet av 1600-talet jagade lillprins Karl varg i skogen och på 1800-talet anlades ett experimentalfält i Kungliga lantbruksakademiens regi. Och så alla ekarna förstås.

Välkommen på en flerspråkig höstvandring med Margareta Lysell och Robert O'Dwyer i världens första Nationalstadspark. Guidningen sker på svenska och engelska anpassat till deltagarnas önskemål. Samling kl 11.00, T-bana Universitetet.

Ca 4 km, 3 timmar

- lättgången tur i lugnt tempo
- ❖ terränggående, snabbare tur
- ◆ mer krävande tur

Att delta kostar (om inte annat angetts) 100 kr, medlem i Naturskyddsföreningen 80 kr, under 18 år fritt.

Vandringarna genomförs i alla väder - ingen föranmälan behövs!

Ta med matsäck/fika för turen över 2 timmar.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board, nån gång tar vi också in duktiga gästguider.

*) Kan ändras, kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Stockholm Vatten, Stockholms, Haninges och Tyresö kommuner, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Studieförbundet.

Studie
främjandet

Länsstyrelsen
Stockholm

Storstockholms
naturguider
www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

KONTAKTPERSON
Maria Bergström
070-638 0712

Foto: Maria Bergström

www.utinaturen.nu